Opłatę pocztową uiszczono ryczałtem.

ŻYCIE GOSPODARCZE

Dwutygodnik poświęcony sprawom gospodarczym Polski Zachodniej

Organ Związku Fabrykantów Tow. zap. w Poznaniu.

NR. 3 Poznań, dnia 1 lutego 1936 ROK 15

Wydawca: **Związek Fabrykantów Tow. zap. w Poznaniu**
ul. Rzeczypospolitej nr. 1 Telefon nr. 25-95

Nadzwyczajne Walne Zebranie Związku Fabrykantów.

Dnia 28 stycznia br. o godz. 16,30 odbyło się w Poznainu w sali Koła Towarzyskiego **Nadzwyczajne Walne Zebranie** Związku Fabrykantów. Zebranie zagaił wiceprezes Franciszek Maciejewski, stwierdzając, że oidbywa się pierwsze Walne Zebranie Związku w nieobecności nieodżałowanego śp. Prezesa Seweryna Samulskiego. Przemówienia wysłuchano stojąc a pamięć o wielkim Zmarłym uczczono chwilą milczenia.

Po dokonaniu zagajenia oddał p. wiceprezes Maciejewski przewodnictwo w ręce p. Prezydenta Bolesława Kasprowicza z Gniezna, który po przeczytaniu i uzgodnieniu porządku obrad przystąpił do punktu 2 porządku obrad tj. do wyboru prezesa.

Jedyną kandydaturę wniósł wiceprezes p. Konsul I. Niedbał, który powołując się na życzenie Rady, zaproponował na prezesa p. Franciszka Maciejewskiego. Propozycja ta została przez aklamację hucznemi oklaskami przyjęta. Po dokonaniu wyboru oddaje p. Prezydent Kasprowicz przewodnictwo nowo wybranemu prezesowi. Obejmując przewodnictwo p. prezes Maciejewski azznaczył, że przyjmuje zaszczytny wybór z pełnem poczuciem odpowiedzialności, która przez to na niego spada. Odwołując się do współpracy ze strony członków, przyrzekł uczynić wszystko, by nie zawieść zaufania.

Wobec opróżnienia się jednego mandatu wiceprezesa, dokonano uzupełniających wyborów, przyczem jednogłośnie wybranym został znany przemysłowiec p. St. Stempniewicz.

Z kolei zabrał głos p. Konsul Niedbał opierając się na statucie, który przewiduje możliwość przynależenia dyrektora Związku do Zarządu, proponuje wybór do Zarządu obecnego dyrektora Związku p. Franciszka Łyczywka, co byłoby zgodne z życzeniem zmarłego prezesa Samulskiego. Zebranie postanowiło jednomyślnie propozycję tę przyjąć, wybierając p. dyr. Łyczywka do Zarządu. W dalszym ciągu obrad zebranie uchwaliło jednomyślnie nadać członkostwo honorowe współzałożycielom Związku pp.: prez. Bol. Kasprowiczowi i prezesowi p. Fr. Ks. Ziółkowskiemu.

Z aplauzem przyjęto serdecznie przemówienie senjora Kasprowicza po tym wyborze. Z kolei delegat Woj. Biura Funduszu Pracy wygłosił krótki referat n. t. akcji pośrednictwa pracy, nawołując sfery przemysłowe do żywej współpracy z Biurem Funduszu Pracy przyrzekając, że Biuro F. P. w każdy możliwy sposób starać się będzie uwzględnić postulaty przemysłowców. Po referacie wywiązała się ożywiona dyskusja, przyczem poszczególni mówcy, do których należeli pp.: Prez. Maciejewski, Żak, Nowak, Radajewski, Kuglin, Kusz wskazywali na trudności płynące dla przemysłu zarówno z niejasnych albo też często przez niektórych urzędników fałszywie interpretowanych ustaw.

Następnie wygłosił wyczerpujący referat n. t. znaczenia i system przeprowadzania amortyzacji w przedsiębiorstwach, p. prof. Marciniak.

Nad referatem otwarto dyskusję, w której zabierali głos pp.: Czajka, Chojnacki, Łyczywek, p. referent udzielił wyjaśnień.

Przy ostatnim punkcie porządku obrad „wolne głosy" poruszył p. dyr. Łyczywek krótko m. in. następujące aktualne sprawy:

a) przygotowywanie prac do studenckich praktyk wakacyjnych w przemyśle,
b) apel o popieranie polskiego szkolnictwa zagranicą,
c) najnowsze zmiany w podatku dochodowym, obrotowym, w opłatach stemplowych i ubezpieczeniowych,
d) o wyborze p. radcy Stef. Kałamajskiego na prezesa, a p. Fr. Malinowskiego ze Śremu na radcę Izby Przemysłowo - Handlowej w Poznaniu,
e) apel do przemysłu o popieranie Banku Związku Spółek Zarfobkowych przy załatwianiu spraw finansowych. Bank ten ma na życzenie Rządu stać się główną placówką dla tutejszego przemysłu, handlu i rzemiosła.

W dyskusji zabierali jeszcze głos pp.: Prezes Maciejewski i Serwa, poczem p. przewodniczący dziękując za liczny udział o godzinie 19,30 posiedzenie solwował.

O zadaniach związków gospodarczych.

W nawiązaniu do dyskusji na Zjeździe Grupy 13 C. Z. P. P. i zapadłej tam uchwały, p. Battaglia opracował wszechstronny referat, omawiający znaczenie związków przemysłowych wogóle, jakoteż Izb P.-H. Referat, który ma być wygłoszony na Kongresie Izb przedstawia się w skrócie jak następuje:

Nawiązując do zeszłorocznej polemiki prasowej o nadmiarze organizacyj przemysłowych p. Battaglia stwierdza, że ze skargami nie wystąpił ani przemysł, ani Rząd, lecz tylko pisarze, nie znający sprawy od wewnątrz. Historycznie powstały wpierw związki przemysłowe z inicjatywy przemysłu, a następnie izby p.-h., powołane przez państwo, jako ośrodki jego zaufania i jako instytucje wykonywujące pewne funkcje administracyjne. Między izbami a związkami nie było i niema dziś żadnej konkurencji; nastąpił albo podział pracy, albo pożyteczne zróżniczkowanie jej metod. Przemysł uznaje potrzebę jednych i drugich organizacyj.

Działalność związków powinna być lotna i elastyczna, działalność izb zaś, rozporządzających większemi środkami finansowemi i większym personelem biurowym, powinna być pogłębiana i oparta na szczerym programie.

Związki bronią interesów przemysłu bezpośrednio i bez ograniczenia względami postronnemi. Są one ośrodkiem inicjatywy, jako pierwszy filtr wniosków poszczególnych przemysłowców. Przedewszystkiem związki są poradniami członków zwłaszcza w zakresie spraw podatkowych i socjalnych, podczas gdy w sprawach handlu zagranicznego zadanie to w dużej mierze przypada Izbom; są też związki czynnikiem interwencyjnym zwłaszcza w sprawach lokalnych i nagłych. Z czynności tych poszczególne przedsiębiorstwa mają największe korzyści bezpośrednie. Pozatem związki pełnią czynności społeczno-zawodowe w dziedzinie postępu technicznego, szkolnictwa zawodowego itp. Utrzymują one też kontakt z opinją publiczną przez sprostowanie wiadomości tendencyjnych, a dla Izb p.-h. one są częstem źródłem doraźnych informacyj.

Dotyczy to zarówno związków branżowych, jak i terytorjalnych powołanych przedewszystkiem do obrony licznych interesów lokalnych (stosunek do władz,

społeczeństwa, prasy itp.) i do bezpośredniego regularnego kontaktu osobistego z przemysłowcami. — Podział pracy między związkami obu typów ułożył się doskonale. Przedsiębiorstwa wszystkie należą regularnie do związku terytorjalnego, który pełni równocześnie zadanie oddziału związku branżowego. Dowodem znaczenia związków terytorjalnych jest zarówno przyznane im prawo wybieralności znacznej liczby radców Izb, jak i fakt, że one stosunkowo świetnie przetrwały kryzys.

Zadania związków w wyższym stopniu pełni Centr. Związek P. P., dokonywując syntezy postulatów całego przemysłu. Jest on dla związków poradnią wyższego stopnia i następnym czynnikiem interwencyjnym. Utrzymuje on kontakt z opinją publiczną całego kraju (m. in. przez własne organy prasowe), z ciałami ustawodawczemi i z rządem.

Podniesione wobec Izb zarzuty nadmiernego interwencjonizmu w handlu zagranicznym polegają na niezrozumieniu faktu, iż system reglamentacyjny został Polsce narzucony przez stosunki światowe, a Izby tylko wykonywują powierzone im przez Państwo funkcje, a to sprawniej, niżby to czyniły urzędy. Dzięki temu można było unikać ostrzejszych zarządzeń, jak całkowity lub częściowy monopol handlu zagranicznego, reglamentacja dewiz itd.

Niesłusznym też jest zarzut zbiurokratyzowania izb. Element gospodarczy ma w nich głos decydujący, o ile radcowie okazują należyte zainteresowanie i przynoszą myśli realne.

Wobec zarzutu, iż w swoich opinjach Izby zacierają różnice zdań przez głosowania mechaniczne, stwierdzić należy, iż przegłosowywanie formalne należy do wielkich rzadkości, a z reguły kwestje sporne bywają tak długo omawiane i oświetlane, aż się znajdzie wypadkowa, odpowiadająca istotnym interesom wszystkich lub dużej części, przyczem Izby dodatkowo podają i motywują pozostałe odrębne poglądy.

Zarzuty zakłamania patrjotycznego i uciekania się o pomoc Państwa mogą dotyczyć tylko poszczególnych przedsiębiorców, zagrożonych bankructwem. Polityka pomocy państwowej dla takich przedsiębiorstw, podyktowana motywami socjalnemi lub innemi pozagospodarczemi, jest nawet zwalczana przez organizacje przemysłowe. Przemysł nasz bierze na siebie pełne ryzyko konjunktury, nie żądając, ani oddłużenia, ani specjalnych kredytów (inaczej rolnictwo). Natomiast wobec posunięć Państwa, naruszających naturalne warunki produkcji (nacisk na ceny, a usztywnienie kosztów, eksport deficytowy itd.) przemysł musi się starać o przywrócenie podstaw produkcji, lub o zrekompensowanie szkód.

Wybór prezesa Izby Przemysłowo-Handlowej.

W dniu 23 stycznia odbyło się walne zebranie Izby Przemysłowo-Handlowej, przyczem głównem punktem zebrania było dokonanie wyboru nowego prezesa Izby na miejsce nieodżałowanej pamięci Seweryna Samulskiego.

Wstępne obrady toczyły się odrębnie w sekcjach: przemysłowej i handlowej, poczem sekcje połączyły się, by pod przewodnictwem wiceprezesa dr. Michała Skornego dokonać wyboru prezesa.

Wpłynęły dwie kandydatury: radcy Stefana Kałamajskiego i radcy Stanisława Szulca.

W wyniku głosowania większość uzyskała kandydatura p. Stefana Kałamajskiego, gromadząc głosów 27, przy 16-u oddanych na osobę p. Stanisława Szulca. Po dokonaniu wyboru przewodnictwo zebrania objął prezes Kałamajski. We wstępnem przemówieniu podziękował nowoobrany prezes za zaufanie, okazane przez zebranych, przyrzekając, że dołoży wszelkich starań, by na tem zaszczytnem stanowisku jaknajbardziej zasłużyć się dla dobra gospodarczego Wielkopolski. W pracach swych będzie się starał naśladować i kontynuować dzieło swego zasłużonego poprzednika śp. prezesa Seweryna Samulskiego.

W dalszym ciągu swego przemówienia podzielił się prezes Kałamajski ze zebranymi szeregiem wspomnień z tych czasów, gdy jako jeden z pierwszych kładł podwaliny pod polską własność pod zaborem niemieckim, i później, gdy współdziałał przy tworzeniu form polskiego ustroju gospodarczego w wolnem państwie. Tej nieprzerwanej pracy na niwie gospodarczej ma prezes Kałamajski już zgórą 30 lat za sobą, odkąd na skutek swego patrjotyzmu został usunięty z państwowej służby pruskiej.

Wybór p. Stefana Kałamajskiego na prezesa Izby Przemysłowo-Handlowej spotkał się w Poznaniu z powszechnem uznaniem. Pan prezes Kałamajski od wielu lat jest członkiem Związku Fabrykantów.

Skarbowość.

Ulgowe opłaty stemplowe od spółek.

Opłaty stemplowe od spółek pobierane były do końca 1935 r. na mocy ustawy z marca 1934 r. w ulgowej wysokości 1 proc. Ulga ta dotyczyła opłat stemplowych od zawiązania spółki oraz od podwyższenia jej kapitału, a także od wpłat na poczet udziałów w spółdzielniach. Również do końca 1935 r. minister skarbu był uprawniony na podstawie ustawy z marca 1934 r. do udzielania ulg w opłatach stemplowych, a nawet do zupełnego zwalniania od tych opłat w przypadkach przekształcenia lub fuzji spółek.

Ustawa ta upoważniła Radę Ministrów do przedłużenia terminów w niej przewidzianych. Na tej podstawie na ostatniem posiedzeniu Rady Ministrów uchwalone zostało rozporządzenie, które przedłużyło termin obowiązywania ulgowych opłat od spółek do końca 1937 roku.

Ponadto ustawa z marca 1934 r. postanowiła, że ulgowe opłaty od powiększenia kapitału zakładowego spółki akcyjnej lub komandytowo-akcyjnej obowiązywać będą tylko w tych przypadkach, w których okres wyznaczony do przyjmowania wpłat na poczet podwyżki kapitału zakładowego, rozpocznie się najpóźniej w dniu 30 marca 1936 r. Uchwalone na ostatniem posiedzeniu Rady Ministrów jej rozporządzenie przedłuża termin ten do końca czerwca 1938 roku.

Wykonanie rozporządzenia tego Rada Ministrów poruczyła Ministrowi Skarbu przyczem rozporządzenie to wejdzie w życie z dniem ogłoszenia.

Rada Ministrów uchwalając przedłużenie ulgowych stawek opłat stemplowych od spółek, wychodziła z za-

łożenia, że sytuacja gospodarcza, która z początkiem 1934 r. skłoniła do ponownego zastosowania ulg, nie poprawiła się i nie można przewidywać, aby uległa wydatnej poprawie w ciągu najbliższych dwóch lat. Ponieważ ulgi powyższe przyczyniają się niewątpliwie do ożywienia życia gospodarczego Rada Ministrów uznała więc utrzymanie ich na przeciąg najbliższych lat za bardzo pożądane dla życia gospodarczego.

Konwersja państwowych pożyczek wewnętrznych.

Uchwalą Rady Ministrów została stworzona Pożyczka Konsolidacyjna, w której skonwertowane zostaną następujące pożyczki:

5% Państwowa Renta Ziemska serja 1,
4% Premjowa Pożyczka Inwestycyjna,
5,5% Pożyczka Budowlana serja 2,
5% Państwowa Renta Wieczysta serja 1,
6% Pożyczka Inwestycyjna.

Nowa Pożyczka Konsolidacyjna będzie emitowana w złotych w złocie, przyczem plan umorzeniowy jej przewidziany jest na lat 45. Obligacje wylosowane do umorzenia w pierwszych 10-ciu latach będą wykupowane po kursie 120 za 100, a w latach następnych po 115 za 100.

Pożyczka Konsolidacyjna będzie papierem na okaziciela i jako taka będzie dopuszczona do wolnych obrotów na giełdzie.

Oprocentowanie pożyczki będzie wynosiło 4%.

Konwersja pożyczki ma być dokonana w ciągu roku.

Wysokość Pożyczki Konsolidacyjnej została ustalona na 600 milj. złotych.

W tych ramach ogólnych będzie też można dobrowolnie poddać konwersji obligacje Pożyczki Narodowej.

W sprawie amortyzacji maszyn w przedsiębiorstwach nieczynnych.

Niżej podajemy wyciąg z wyroku Najwyższego Trybunału Administracyjnego z dnia 14 października 1935 r. L. Rej. 1939/33, w sprawie ze skargi firmy „Pierwsza Górnośląska Fabryka Tlenu“ Sp. z o. o. w likwidacji w Wełnowcu, który to wyciąg został zamieszczony w okólniku Ministerstwa Skarbu z dnia 27-go grudnia 1935 r. L. dz. V. 41725/2/35:

„Sam fakt, że skutkiem niewykonywania przedsiębiorstwa maszyny były nieczynne, nie uzasadnia jeszcze wniosku, że nie uległy one zużyciu. Okoliczności sprawy ani akta administracyjne nie dają podstawy do takiego twierdzenia, ani też ustawa nie wyklucza możliwości dokonania odpisów na amortyzację w podobnych wypadkach.

„Skoro skarżąca w odpowiedzi na wątpliwości udzieliła wyjaśnień, twierdząc, że maszyny, choć nieczynne, uległy pewnemu zużyciu, to słuszny jest zarzut wadliwości postępowania, polegającej na tem, że władze wbrew przepisowi art. 6 ust. 3 ustawy nie przesłuchały biegłego na okoliczność, czy maszyny te uległy w decydującym dla wymiaru okresie zużyciu i w jakim stopniu“.

Potrącenie zaległości podatkowych ze zwrotnych opłat celnych.

Okólnikiem z dnia 18 grudnia 1935 r. L. D. IV. 33700/3/35 Ministerstwo Skarbu przypomina, iż sprawę potrącania zaległości podatkowych ze zwrotnych opłat celnych regulują okólniki z dnia 4 sierpnia 1932 r. L. D. I. 39024/3/32 oraz z dnia 19 czerwca 1933 r. L. D. V. 25770/1/33 (Dz. Urz. Min. Skarbu Nr. 19 poz. 178), uzupełnione okólnikiem z dnia 17 lipca 1933 r. L. D. IVI 16844/3/33.

Stosownie do wyjaśnień, zawartych w tych okólnikach na pokrycie zaległych podatków winny być potrącane odpowiednie kwoty z opłat celnych, przypadających do zwrotu stronom z różnych tytułów, jak np. z tytułu omyłkowo lub nieprawidłowo zastosowanego wyższego cła, z tytułu ulgi celnej, uzyskanej po uiszczeniu pewnego cła itp. Również podlegają potrąceniu na zaległe podatki zabezpieczenia celne, składane przez strony w gotówce, a przypadające do zwrotu. Warunkiem potrącenia jest stwierdzenie, iż ta sama osoba fizyczna lub prawna, której się należy zwrot, jest zobowiązana z tytułu zaległości w podatkach.

Przypominając powyższe zasady, Ministerstwo Skarbu zarządza, aby na przyszłość z pod potrącania były wyłączane zwroty gotówkowych zabezpieczeń celnych, wnoszonych przez strony w związku z czynnym obrotem uszlachetniającym i czynnym reperacyjnym, to znaczy, że przy zwracaniu stronom gotówkowych zebezpieczeń celnych, pobranych z tytułu czynnego obrotu uszlachetniającego i czynnego reparacyjnego, nie należy potrącać zaległych podatków.

Świadectwa przemysłowe dla hurtowej sprzedaży wyrobów przedsiębiorstwa przemysłowego.

Na mocy dekretu Prezydenta R. P. z dnia 14 stycznia 1936 r. (Dz. U. R. P. nr. 3) uchylony został dotychczasowy art. 14 ustawy o państwowym podatku przemysłowym. Sprawia to, iż odtąd również na jedyny zakład hurtowej sprzedaży wyrobów własnej produkcji przedsiębiorstwa przemysłowe wykupywać winny świadectwa przemysłowe przewidziane dla oddzielnych zakładów handlowych (art. 11 ustawy), podczas gdy dotychczas wystarczało zaopatrzenie owego zakładu tylko w karty rejestracyjne. Przepis ten obowiązywać będzie jednak dopiero od r. 1937.

W sprawie amnestji przestępstw skarbowych.

Na mocy ustawy z dnia 2 stycznia rb. o amnestji (Dz. U. R. P. Nr. 1/1936 poz. 1) zostały darowane następujące przestępstwa skarbowe, dokonane przed dniem 11 listopada 1935 r.:

1. Z pośród przestępstw, do których stosuje się przepisy ustawy karnej skarbowej z dnia 18-go marca 1932 r. (Dz. U. R. P. Nr. 34, poz. 355):

a) przestępstwa porządkowe,
b) przestępstwa, polegające na uszczupleniu dochodu skarbowego, jeżeli podstawa wymiaru kary nie przekracza kwoty 200 zł,
c) prezstępstwa polegające na naruszeniu zakazu przywozu, wywozu lub przewozu towaru, jeżeli wartość towaru nie przekracza kwoty 500 złotych,
d) przestępstwa, za które grozi wyłącznie zasadnicza kara pieniężna do 1.000 zł,
e) przestępstwa, określone w ustawie karnej skarbowej — w art. 49 § 2, w art. 57 § 3, jeżeli przestrzeń gruntu nie przenosi 2 metrów kwadratowych, w art. 60 w związku z art. 57 § 1, w art. 67 § 3, 69, 92 § 1 i 96, oraz w art. 114, jeżeli loterję urządzono i prowadzono na cele społeczne, tudzież nabycie sztucznych środków

słodzących, przewidziane w art. 9 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 7 października 1927 r. (Dz. U. R. P. Nr. 89, poz. 797), jeżeli ilość nabytych środków nie przekracza dwóch gramów.

2. Z pośród przestępstw, określonych w innych przepisach o daninach publicznych — te, za które grozi wyłącznie kara pieniężna do 1.000 złotych, albo kara grzywny do tej wysokości.

W związku z tem Ministerstwo Skarbu wydało dwa obszerne okólniki, a mianowocie okólnik z dnia 10. I. rb. L. D. V. 150/1/36 w sprawie amnestji (Dz. Urz. Min. Skarbu Nr. 1/1936, poz. 37), oraz okólnik z dnia 11. I. rb. L. D. I. 735/2/36 w sprawie wykonania ustawy o amnestji (Dz. Urz. Min. Skarbu Nr. 1/1936 poz. 40).

Sprawy socjalne.

W sprawie ustawowej ochrony macierzyństwa robotnic.

W sprawie tej pisaliśmy już w poprzednich numerach „Życia Gospodarczego" w związku z kwestją żłobków fabrycznych.

Obecnie dla zobrazowania ogólnej sytuacji na odcinku ustawowej ochrony macierzyństwa robotnic nadmieniamy, że obecna polityka sfer rządowych idzie właśnie w kierunku wzmocnienia tej ochrony, jednak przy równoczesnem respektowaniu interesów przemysłu, z uwagi na jego ciężką sytuację. Dlatego też ustalono kompromisową zasadę, na mocy której przemysł zostaje zwolniony od obowiązku realizacji postanowień art. 15 (tj. Żłóbka) ustawy z dnia 2 lipca 1924 r. w przedmiocie pracy młodocianych i kobiet (Dz. U. R. P. Nr. 65, poz. 636) — wzgl. postanowień rozporządzenia Min. Opieki Społecznej z dnia 11 marca 1927 r. o żłobkach fabrycznych (Dz. U. R. P. Nr. 32, poz. 293) — pod tym jednak warunkiem, że przemysłowcy obowiązani na mocy art. 15 ustawy z dnia 2 lipca 1924 roku do urządzenia żłóbków w swoich zakładach, przyjmą na siebie obowiązek realizacji łatwiejszej, zastępczej formy opieki nad niemowlętami matek-robotnic, t. j. obowiązek urządzenia stacyj lotnych.

Wspomnianej zasady odnośne czynniki będą konsekwentnie przestrzegały i niema nadziei na to, żeby interwencja ze strony centralnych organizacyj gospodarczych mogła spowodować odstąpienie od tej zasady.

Nadmienić jeszcze wypada, że na terenie Łodzi, a także w Warszawie cały szereg zakładów otrzymał już dawno wezwania od Inspektora Pracy do urządzenia stacyj lotnych, jak również, że wyraził na to swoją zgodę, z tem, że zaczną funkcjonować od stycznia 1936 r. Ponadto — według informacyj z Ministerstwa Opieki Społecznej — przedsiębiorstwa etatystyczne i monopolistyczne mają przystąpić do zakładania żłóbków dla swoich pracownic wzgl. ich niemowląt, w tych wszystkich wypadkach, gdzie to się okaże potrzebne, a dotąd jeszcze nie zostało uczynione.

W sprawie obliczania należności Funduszu Pracy od naturalji.

Wojewódzkie Biuro Funduszu Pracy w Poznaniu podaje do wiadomości, że:

1. Zgodnie z treścią § 2 Rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dn. 31 marca 1933 r. (Dz. U. R. P. Nr. 22, poz. 176) w brzmieniu § 1 Rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dn. 3 czerwca 1931 (Dz. U. R. P. Nr. 41, poz. 806) **opłaty z art. 16 ustawy o Funduszu Pracy** należy obliczać od każdorazowo przypadającego do wypłaty **wraz ze świadczeniami w naturze** uposażenia służbowego, stałego wynagrodzenia za najemną pracę, emerytury, renty lub zaopatrzenia.

2. Przy obliczaniu wysokości zarówno wkładek z tytułu zabezpieczenia na wypadek bezrobocia robotników fizycznych (ustawa z dnia 18. 7. 1924 r. o zabezpieczeniu na wypadek bezrobocia Dz. U. R. P. Nr. 52/32, poz. 555 z Dz. U. R. P. Nr. 94/34, poz. 849) jak i zasiłków bierze się pod uwagę wyłącznie wynagrodzenie otrzymywane przez pracownika w pieniądzach; naturalja uważa się **za część zarobku** pracownika, w rozumieniu Ustawy Zabezpieczeniowej **jedynie w tym wypadku**, gdy według umowy najmu pracy **równowartość** tych naturalji potrąca się przy wypłacie wynagrodzenia z ogólnej sumy umówionego wynagrodzenia w pieniądzach.

Zniżka emerytur i odszkodowań w przemyśle.

Dekretem ogłoszonym w Dzienniku Ustaw Nr. 88 poz. 547 osoby prawne, upoważnione zostały, a na żądanie władz nadzorczych nawet zobowiązane, do obniżenia emerytur i odszkodowań przyznanych swym pracownikom. Dotyczy to nietylko osób prawnych, które wykonują zastępcze ubezpieczenie społeczne (samorząd terytorjalny i gospodarczy, Bank Polski, Bank Gospodarstwa Krajowego, P. K. O. itp.), ale i osób prawnych innych (np. spółki akcyjne i z ogr. odp., i t. p.). W stosunku do tychże osób właściwą władzą nadzorczą jest Ministerstwo Przemysłu i Handlu w porozumieniu z Ministerstwem Opieki Społecznej. Redukcji nie podlegają odszkodowania za czyny niedozwolone, oraz przyznawane w myśl prawa pracy lub przepisów o ubezpieczeniach społecznych.

Miarę obniżki mają stanowić tylko „faktyczne możliwości finansowe" poszczególnych przedsiębiorstw z tem, że nie należy naruszać uprawnień, odpowiadających sumie składek, płaconych przez osobę uprawnioną. W razie wypłacania emerytur z osobnego fuduszu należy uprzednio przedstawić władzy nadzorczej plan i bilans ubezpieczeniowo-techniczny.

Zniżką objęte są również niewypłacone jeszcze emerytury i odszkodowania już płatne, choćby opierały się nawet na wyroku sądowym.

Komunikacja

Nowy Minister Komunikacji.

Pan Prezydent Rzeczypospolitej pismem z dnia 14. I. rb. mianował p. pułk. dypl. Juljusza Ulrycha Ministrem Komunikacji.

Ustępujący po 3½ letniej pracy na stanowisku Ministra Komunikacji Pan Inż. Michał Butkiewicz odznaczony został przez Pana Prezydenta wielką wstęgą orderu „Polonia Restituta".

Zakończenie akcji obniżki taryf towarowych.

Z dniem 15. I. rb. weszła w życie pozostała część zniżek taryf towarowych wewnętrznych, wprowadzonych w myśl uchwały Komitetu Ekonomicznego Ministrów. Odnośne rozporządzenia Ministra Komunikacji opublikowane zostało w „Dz. Tar. i Zarz. Kol" Nr. 1/1936.

Zmiany taryfowe ze względu na ich dużą ilość (110 stron druku) wydane zostały w oddzielnym zeszycie, stanowiącym załącznik do wymienionego wyżej „Dz. Taryf i Zarządzeń Kol.".

Obniżka taryf towarowych.

Zniżkami objęte zostały wszystkie towary, dla których Komitet Ekonomiczny Ministrów przyznał ulgi taryfowe, a które to ulgi dotychczas nie zostały ogłoszone ze względów technicznych. Wymienić więc należy **artykuły rolne i wytwory przemysłu rolnego**, jak: odpadki przy wyrobie drożdży, krochmalu, piwa i spirytusu (ok. 25%), ocet fermentacyjny (20—40%) itp. Z artykułów **hodowlanych** — poza ogłoszonemi poprzednio zniżkami taryfowemi dla zwierząt domowych żywych i ryb — obniżono obecnie dodatkowo taryfę dla mleka, skór surowych (ok. 30%), mięsa (14%) i zwierząt domowych bitych (30—40%). Z grupy taryf **drzewnych** — zniżkami objęte zostało drewno opałowe, okrągłe, obrobione, celulozowe i kopalniaki oraz wiklina koszykarska — wszystkie zniżki w wysokości ok. 30%. Pozatem wprowadzono zniżki dla **maszyn rolniczych** w przesyłkach drobnych dla krajowych **surowców włókienniczych**, jak: len, konopie, i wełna (25 do 40%), dla **surowców i wyrobów ceramicznych** jak: cement (12%), wapno i kamień wapienny (ok. 10%), wapno nawozowe (do 50½), dachówki gliniane i cementowe oraz dreny (25%), kaolin, kwarc i szpat polny pochodzenia krajowego i cały szereg innych.

Szczegółowe omówienie zniżek taryfowych, wraz z wyjaśnieniami nowego układu i technicznej budowy taryf, podamy w następnym numerze „Życia Gospodarczego".

Należy podkreślić, iż akcja obniżki taryf towarowych została przeprowadzona w okresie jednego miesiąca — od dn. 15. 12. r. ub. do dnia 15. 1. 1936 roku.

Targi i Wystawy.

Targi Brytyjskie.

Minister Przemysłu i Handlu Wielkiej Brytanji nadesłał do naszego Związku imienne zaproszenie do wzięcia udziału w Targach Brytyjskich.

Gdyby, który z członków Związku miał zamiar udać się na Targi i chciałby skorzystać z zaproszenia, prosimy o skomunikowanie się w tej sprawie z biurem Związku Fabrykantów.

Największe Targi jakie Polska widziała.

Zainteresowanie tegorocznemi Targami Poznańskiemi (26 kwietnia — 3 maja) jest istotnie olbrzymie. 6 ogromnych hal targowych jest już w stu procentach zapełnionych. Pozostałe hale zapełniają się codziennie. Otrzymano zgłoszenia z Południowej Ameryki, Stanów Zjednoczonych, Kanady, z północnej Afryki, z kilku państw Azji oraz prawie wszystkich państw Europy. Rozwój Targów wskazuje, że w okresie budzącego się życia gospodarczego Targi stanowią najskuteczniejszy środek propagandowy. Ucichły wszelkie głosy dot. sztuczności tego instrumentu handlowego w obliczu przetrwania kryzysu i wzrostu niektórych targów jakiego obecnie jesteśmy świadkami. Jednakże nie wszystkie targi cieszą się tak żywiołowym wzrostem. Z pośród 23 największych targów w Europie zaledwie 8 wykazało żywotność. Inne wegetują, ale niema mowy o tem, by spełniały istotną rolę w międzynarodowej wymianie towarów.

Wynika stąd, iż są pewne cechy organizacyjne i geograficzne, które dla pewnych ośrodków i dla pewnych metod stwarzają ramy trwałości targowej. Niewątpliwie Targi Poznańskie dały dowody, iż trwałości tej są wyrazem.

Tylko jeden dzień w tygodniu targowym przeznaczony dla szkół.

Ze względu na skargi wypowiadane przez wystawców dot. zwiedzania Targów przez szkoły, ustalono, że na tegorocznych Targach Poznańskich (26 kwietnia — 3 maja) przeznaczy się jeden dzień w tygodniu na zwiedzanie Targów przez zamiejscowe i miejscowe szkoły. Dniem tym w tygodniu targowym będzie piątek, 1 maja,, przyczem w dniu tym będą organizowane specjalne tanie pociągi szkolne ze wszystkich stron Polski, pozwalające na maksymalne ulgi kolejowe dla wycieczek szkolnych. W inne dnie wycieczki szkolne na teren targowy wpuszczone nie będą. Targi Poznańskie służą w pierwszym rzędzie jako instrument handlu, są giełdą towarową na towary z roku na rok modernizowane i dlatego muszą liczyć się z interesami kupiectwa i przemysłu, starając się uchylić to wszystko, co może zaszkodzić zawieraniu transakcyj. Dydaktyka jest wtórnem zagadnieniem Targów i nie negując jej celowości, należało ograniczyć jej zakres.

Komunikaty.

Plenarne Zebranie Izby Przemysłowo-Handlowej w Poznaniu w dniu 23. I. 1936 r.

Dnia 23 stycznia 1936 r. odbyło się Plenarne Zebranie Izby Przemysłowo-Handlowej w Poznaniu, któremu przewodniczył urzędujący wiceprezes Izby, p. Dr. Michał Skorny, a następnie nowoobrany prezes, p. Stefan Kałamajski.

Na zebraniu tem, po przyjęciu protokółu i podaniu przez urzędującego wiceprezesa do wiadomości najaktualniejszych spraw bieżących, dotyczących rozliczenia z Komunalnym Bankiem Kredytowym, zamknięć

rachunkowych za rok 1934, sprawozdań komisyjnych, Kongresu Izb i sprzedaży nieruchomości Izby, nastąpił wybór prezesa.

Dalsze obrady toczyły się pod przewodnictwem nowoobranego prezesa.

Dyrektor Izby, p. Dr. Waschko, w godzinnym referacie przedstawił działalność Izby w roku 1935, oraz przedłożył zarys programu prac Izby na najbliższą przyszłość.

W dyskusji, w której zabierał głos cały szereg radców, wysunięto najaktualniejsze bolączki przemysłu i handlu, zgłaszając pod adresem Prezydjum dezyderaty do dalszego toku prac Izby.

W wolnych głosach p. r. Stempniewicz poruszył sprawę ostatnich dekretów oddłużeniowych, które wybitnie uprzywilejowują rolnictwo, podczas, gdy akcją tą zupełnie nie została objęte dziedzina kredytu dla przemysłu i handlu. Omawiano również sprawę konkurencji gdańskiego handlu hurtowego, która zupełnie zabija tutejszy handel hurtowy, sprawy opłat stemplowych i patentowych, ubezpieczeń przymusowych i innych.

Po przeszło 4-godzinnych obradach planarnych, prezes Izby, zamykając zebranie, zaapelował o poparcie akcji zbiórki na cele szkolnictwa polskiego zagranicą.

Zaświadczenie Polskiego Związku Przemysłowców Metalowych w sprawie maszyn.

Z dniem 1 grudnia r. z. wprowadzony został przy staraniach o ulgi celne przymus przedstawiania zaświadczeń Polskiego Związku Przemysłowców Metalowych, stwierdzających niewyrabialność maszyn i aparatów w kraju.

W celu usprawnienia wydawania zaświadczeń przy jednoczesnej ochronie produkcji, upraszamy krajowe fabryki maszyn i aparatów o nadesłanie pod adresem Związku spisów produkowanych przez nie maszyn i aparatów z odpowiedniemi katalogami i prospektami. Fabryki, które już dawniej doręczyły komplety danych o swojej produkcji maszynowej, proszone są o nadesłanie ewentualnych uzupełnień danemi o maszynach i aparatach, do produkcji których przystąpiły w ostatnich czasach.

Wybór radcy Izby Przemysłowo-Handlowej w Poznaniu.

Dnia 14. bm. odbyło się w Warszawie Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie Członków Polskiego Związku Przemysłowców Metalowych, pod przewodnictwem p. Komisarza Wyborczego, dr. Franciszka Hempowicza.

Walne Zgromadzenie na propozycję Związku Fabrykantów w Poznaniu dokonało wyboru radcy Izby Przemysłowo-Handlowej w Poznaniu w osobie p. Franciszka Malinowskiego, właściciela Fabryki Maszyn i Odlewni Żelaza St. Malinowskiego w Śremie.

Dywidenda roczna Banku Polskiego.

W tych dniach odbyło się w Warszawie pod przewodnictwem prezesa dr. Władysława Wróblewskiego zebranie Rady Banku Polskiego.

Na posiedzeniu tem Rada wysłuchała sprawozdania dyrekcji, oraz rozpatrzyła bilans Banku wraz z rachunkami zysków i strat za rok 1935.

Dywidenda od 100-złotowej akcji Banku Polskiego zostanie prawdopodobnie utrzymana w wysokości zeszłorocznej t. j. 8%, przyczem ostateczna decyzja w tej sprawie należy do walnego zebrania akcjonarjuszów, które zbierze się w drugiej połowie lutego br.

W sprawie Kongresu Izb Przemysłowo - Handlowych.

Na terenie samorządu gospodarczego prowadzone są obecnie bardżo intensywne prace przygotowawcze w związku z organizacją Kongresu Izb Przemysłowo-Handlowych.

Wszystkie Izby w swoich komisjach fachowych rozważają tezy poszczególnych referatów, których będzie przeszło sześćdziesiąt. W wyniku tych prac każdy referat reprezentować będzie poglądy, odpowiadające stanowisku całego samorządu przemysłowo - handlowego w odniesieniu do danego zagadnienia, a zespół wszystkich referatów da szczegółowy i dokładny obraz wytycznych polskiej polityki gospodarczej, przedstawionych z punktu widzenia Izb Przemysłowo-Handlowych.

Prace Kongresu prowadzone będą w pięciu sekcjach: Organizacji Życia Gospodarczego (przew. prezes F. Maciszewski), Ogólnych Zagadnień Gospodarczych (przew. Min. C. Klarner), Polityki Przemysłowej (przew. prezes Z. Sowiński), Obrotu Towarowego (przew. prezes D. Herse) i Świadczeń Publicznych (przew. prezes M. Szarski). Sekcja Ogólnych Zagadnień Gospodarczych dzielić się będzie na podsekcję Ogólną i Finansowo-Kredytową, Sekcja Obrotu Towarowego — na podsekcję Handlu Wewnętrznego, Handlu Zagranicznego oraz Komunikacyjną i Morską. Wreszcie Sekcja Świadczeń Publicznych obejmować będzie podsekcje Obciążeń Państwowych i Komunalnych i Obciążeń Socjalnych.

Różne.

„Tajemnica bankowa“ obowiązuje nadal.

W związku z dokonaną dekretem Prez. Rzplitej z dnia 15. I. br. nowelizacją Ordynacji Podadtkowej, zaznaczyć należy, że pewnym drobnym zmianom redakcyjnym, wywołanym zresztą potrzebami niektórych działów życia gospodarczego, uległ przepis o obowiązkach udzielania władzom oskarbowym danych dotyczących wymiaru podatków.

Zmiany te jednak w niczem nie naruszyły obowiązującej zasady przestrzegania t. zw. „tajemnicy bankowej“, gdyż przepis par. 3 art. 60 Ordynacji Podatkowej, na mocy którego „żądanie udzielenia informacyj jak i badania ksiąg w odniesieniu do wkładów oszczędnościowych i lokacyjnych w instytucjach kredytowych może jedynie nastąpić w przypadkach wyjątkowych na pisemne zarządzenie ministra Skarbu, dotyczące poszczególnego wkładcy“, obowiązuje nadal w całej rozciągłości.

Eksport do Anglji.

Firma E. Biggins Co Ltd., 3, Idol Lane, interesuje się kupnem różnych towarów pochodzenia polskiego.

Podając powyższe do wiadomości naszych członków, prosimy o ewentualne skomunikowanie się z powyższą firmą, która jest jednym z poważniejszych domów towarowych w Anglji.

Kongres ceglarski.

W czasie od 27. I. do 2. II. br. odbywa się w Berlinie Kongres przemysłu ceramicznego („3 Ziegler-Tage"). W Kongresie tym bierze udział kilku członków sekcji ceramicznej naszego Związku i w tym celu wyjechali oni 26. I. 1936 r. do Berlina.

Ministerstwo wzgl. województwo poznańskie udzieliło za naszem staraniem uczestnikom Kongresu ulgowych paszportów zagranicznych. Oprócz kilku referatów branżowych, z których jeden wygłosi prezes Stałej Delegacji w Warszawie p. Inż. A. Dziedziul z Chełmna (Pomorze), uczestnicy Kongresu zwiedzą wzorowe zakłady ceramiczne w Niemczech.

Nowe ważne dekrety gospodarcze.

Szereg ważnych dekretów gospodarczych ukazał się w Nr. 3 Dziennika Ustaw R. P. z dnia 15 stycznia 1936 r.

Znajdują się tam m. in.:

dekret o zmianie ordynacji podatkowej,

dekret o podatku od nieruchomości,

dekret w sprawie zmiany niektórych przepisów, dotyczących państwowego podatku przemysłowego i opłat stemplowych,

dekret o czasowem obniżeniu składek za ubezpieczenia emerytalne robotników i pracowników umysłowych, oraz za ubezpieczenia od wypadków i chorób zawodowych,

dekret o zmianie art. 36 ustawy z dnia 18 lipca 1924 r. o zabezpieczeniu na wypadek bezrobocia.

W dniu 18 stycznia Związek Fabrykantów wydał do swych członków okólnik, omawiający powyższe dekrety. W nawiązaniu do tego okólnika załączamy do dzisiejszego numeru „Życia gospodarczego" okólnik Centralnego Związku Przemysłu Polskiego Nr. 172, uzupełniający dane naszego okólnika.

Rada Polskich Interesentów Portu Gdańskiego.

W Gdańsku powstała Rada Polskich Interesentów Portu Gdańskiego. Biura Rady mieszczą się Am Alivaertor 2/4 pokój 417. Pierwszym prezesem Rady został wybrany p. Goldmann, sekretarzem jest p. Całka.

Celem działalności Rady jest rozbudowa relacyj gospodarczych, związanych z Wolnem Miastem Gdańskiem, jako portem Rzeczypospolitej.

Ze statutem Rady mogą członkowie Związku Fabrykantów zapoznać się w biurze Związku.

Szkolnictwo polskie zagranicą.

Podobnie, jak w ubiegłych latach, odbędzie się w roku bieżącym w czasie od 15 stycznia do 15 lutego rb. zbiórka na rzecz Funduszu Szkolnictwa Polskiego Zagranicą.

Celem zbiórki jest utrzymanie polskości i polskiej kultury wśród 8-miljonowej rzeszy Polaków, przebywających zagranicą, przez polską szkołę, polską książkę, teatr itp.

Akcja ta wybija się siłą swego znaczenia na czoło wszystkich akcyj ogólno-państwowych i znajduje coraz więcej zrozumienia w społeczeństwie, czego dowodem są wyniki zbiórki, wynoszące w latach 1932-35 złotych 306.000,—; zł 359.000,—; zł 428.000,— i zł 909.000,—.

Miarą tego zrozumienia i zainteresowania jest fakt, że poszczególne województwa, miasta, gminy i instytucje starają się wzajemnie ubiec w wynikach zbiórki w szlachetnym wysiłku rywalizacyjnym. Przemysł wielkopolski, który tylekroć dawał dowody swego wielkiego wyrobienia obywatelskiego, nie powinien odmówić swego poparcia i w tej akcji.

Ofiary prosimy przekazywać na konto P. K. O. nr. 21.895.

Plan inwestycyj publicznych.

Dowiadujemy się, że czynniki rządowe postanowiły opracować wielki plan inwestycyj publicznych, obliczony na szereg lat. Przy Komitecie Ekonomicznym Ministrów utworzona została specjalna komisja, której zadaniem jest przeprowadzenie prac nad ustaleniem planu inwestycyjnego.

Projektowane roboty inwestycyjne miałyby być podjęte niezależnie od inwestycyj, przewidzianych w budżecie Państwa, a celem ich ma być ożywienie obrotów gospodarczych i wzrost zatrudnienia.

Do współpracy przy opracowaniu i przeprowadzeniu planu inwestycyjnego zaproszeni będą przedstawiciele życia gospodarczego i sfer przemysłowych.

Wysuwana jest koncepcja, aby wobec braku rezerw gotówkowych na finansowanie inwestycyj, przemysł zobowiązał się do dostawy koniecznych towarów na warunkach kredytowych.

Plan inwestycyjny opracowany będzie w ciągu kilku tygodni i już w końcu lutego rb. zasadnicze podstawy projektowanych inwestycyj będą mogły być podane do wiadomości publicznej. Ma się to dokonać na wielkim zjeździe gospodarczym w Warszawie, który ma być zwołany na końcu lutego.

Ulgi celne w przywozie maszyn i aparatów.

Do wszelkich podań, składanych za pośrednictwem właściwej terytorjalnie izby przemysłowo - handlowej o uzyskanie ulg celnych przy sprowadzaniu z zagranicy maszyn i aparatów, powinny być dostarczane zaświadczenia Polskiego Związku Przemysłowców Metalowych, stwierdzające, że dana maszyna nie jest wyrabiana w kraju. Dla uzyskania takiego zaświadczenia należy dołączyć przy liście do Związku rysunek lub fotografję maszyny, oraz w dwóch egzemplarzach rachunek, w którym byłaby podana jej waga.

W sprawie umarzania zaległych kosztów sądowych.

Ogłoszony w Nr. 3 Dziennika Ustaw R. P. poz. 19 dekret Prezydenta R. P. z dnia 14 stycznia rb. o zmianie przepisów o kosztach sądowych, upoważnia Ministra Sprawiedliwości do umarzania oraz rozkładania na raty i odraczania zapłaty zaległych w postępowaniu cywilnem należnych Skarbowi Państwa kosztów sądowych, jeżeli ściągnięcie ich byłoby połączone z niewspółmiernemi trudnościami lub groziłoby dłużnikowi zbyt ciężkiemi skutkami.

Minister Sprawiedliwości może przekazać prezesom sądów apelacyjnych prawo umarzania takich kosztów do 1.000 zł, a kierownikom sądów — prawo rozkładania na raty i odraczania zapłaty kosztów sądowych.

Wydawnictwa.

Zagadnienie obcych kapitałów w Polsce.

P. Zygmunt Chełstowski napisał na powyższy temat broszurkę, w której opierając się w dużej mierze na danych statystycznych, daje pogląd na udział obcego kapitału w gospodarczem życiu Polski, oraz w miarę możności ocenia wartość tego udziału z punktu widzenia polskich interesów. Zalecamy zaznajomienie się z treścią broszurki, którą nabyć można w księgarniach.

Dr. J. BASSECHES i Mgr. I. KORKIS: „Podatek dochodowy znowelizowany", Skład główny w Księgarni „Ewer", Lwów, ul. Brajerowska 3. Lwów 1936. Stron 416. Cena egzemplarza oprawionego zł 6,40.

Ruchliwe lwowskie wydawnictwo „Ewer" wypuściło przed kilku dniami na rynek księgarski nowe opracowanie ustawy o podatku dochodowym ze zmianami wprowadzonemi ustawą z 18. 3. 1935 r. i dekretem z 22. 11. 1935 r. W wydaniu tem zgrupowali autorzy umiejętnie obok tekstu ustawy i rozporządzenia wykonawczego, także liczne okólniki Ministerstwa Skarbu, orzecznictwo Najwyższego Trybunału Administracyjnego, niektóre przepisy instrukcji podatkowej, oraz ustawy dodatkowe i związkowe, tudzież umowy międzynarodowe w sprawach podatkowych. Szczególny nacisk położyli autorzy na przepisy o rachunkowości, które zajmują blisko 100 stronnic książki. Zbiór ten wydany w formie nader starannej zawiera również w osobnym dziale wszystkie przepisy uchylone, co ma duże znaczenie dla postępowania odwoławczego i przed Najwyższym Trybunałem Administracyjnym, gdzie przepisy poprzednio obowiązujące będą miały jeszcze przez pewien czas zastosowanie. Całość opatrzona jest skorowidzem chronologicznych okólników i skorowidzem alfabetycznym rzeczowym.

Książka powyższa przez jasny układ i umiejętne zestawienie winna oddać wielkie usługi praktyce życia gospodarczego.

Redakcja i Administracja: Rzeczypospolitej 1. — Czcionkami Drukarni Wydawniczej Fr. Krajna Sp. z o. o., Poznań, ul. Strzałowa 2a
Redaktor odpowiedzialny: Dyrektor Franciszek Łyczywek.